

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8Co/139/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1315222323
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Vičková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1315222323.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Vičkovej a členov senátu JUDr. Ondreja Krajča a JUDr. Moniky Holicekej, v spore žalobcu X/ R. Z., U. Ž. Č.. XX, U., M.R. Ž. X/ G. Ž. X/ X. Q., U. U. Č.. XX, U., proti Ž. X/ X. Z., U. Ž. Č.. XX, U., Ž.G. X/ G. T., U. X. G. Č.. X, U., M.: Z.. M. Š., U. X. G. Č.. X, U. a Ž. X/ D. R., U. Ž. Č.. XX, U., o zaplatenie 14.140 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III zo dňa 01. júla 2021, č.k. 11C/663/2015 - 277, takto

rozhodol:

Odvolačný súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
Žalovaným 1/, 2/ a 3/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom zamietol súd prvej inštancie žalobu, ktorou sa žalobcovia domáhali zaplatenia každému zo žalobcov sumu vo výške 14.140 eur s príslušenstvom, z titulu bezdôvodného obohatenia a žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania v plnej výške. V nadväznosti na uznesenie odvolacieho súdu č.k. 8Co/253/2018-199, ktorým bol v poradí jeho prvý rozsudok zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie, poukázal na to, že podaním, ktoré bolo súdu doručené dňa 09.03.2020, žalobcovia rozšírili žalobu o ďalších 15 mesiacov a žiadali zaplatenie sumy 4.200 eur. Uznesením č.k. 11C/663/2015-242 zo dňa 29.07.2020 pripustil zmenu žaloby s tým, že každý zo žalobcov žiadal zaplatenie 8.400 eur s príslušenstvom. Uznesením č.k. 11C/663/2015-250 zo dňa 13.10.2020 opätovne súd pripustil zmenu žaloby, žalobcovia žiadali zaviazat' žalovaných spoločne a nerozdielne zaplatiť každému z nich sumu 11.480 eur s príslušenstvom. Na pojednávaní dňa 01.07.2021 súd pripustil zmenu (opätovné rozšírenie žaloby) s tým, že žiadali, aby súd zaviazal žalovaných spoločne a nerozdielne žalobcovi 1/ sumu 14.140 eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % p.a. od 01.10.2013 do zaplatenia a rovnakú sumu s príslušenstvom aj žalobkyni 2/. Po právnej stránke vec posúdil podľa § 137 a § 451 Občianskeho zákonníka a poukázal na to, že právo spoluvlastníka na náhradu za to, že neužíva spoločnú vec v rozsahu zodpovedajúcom jeho spoluvlastníckemu podielu, vyplýva z ustanovenia § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka, z práva spoluvlastníka podieľať sa na užívaní spoločnej veci v miere zodpovedajúcej jeho podielu. Ak spoluvlastníkovi existujúce pomery neumožňujú realizáciu tohto práva, patrí mu za to zodpovedajúca náhrada (Najvyšší súd Českej republiky sp. zn. 22Cdo 1499/2006). Aj Najvyšší súd Slovenskej republiky sa vyjadril, že ak jeden zo spoluvlastníkov v rozpore s dohodou a proti vôli ostatných spoluvlastníkov sám užíva predmet spoluvlastníctva, musí ostatným spoluvlastníkom poskytnúť náhradu (2Cz 54/79). konštatoval, že žalobcovia výšku náhrady odvodzovali iba od ponuky realitnej kancelárie, ktorá ponúkala prenájmy rodinných domov celkovej úžitkovej plochy 150 m², prípadne 90 m² v lokalite N. za 600 až 700 eur na mesiac. Žalovaná súdu predložila znalecký posudok č. 15/2013, z ktorého vyplýva, že dom bol v čase vypracovania posudku v primeranom technickom stave s bežným príslušenstvom. V znaleckom posudku č. 68/2016, ktorý bol vypracovaný pre potreby konania vedeného na tunajšom súde č.k. 12C/41/2014 vo veci zrušenia a

vyporiadania podielového spoluvlastníctva je uvedené, že z dispozitívneho hľadiska objekt predstavuje tri samostatné byty, na prízemí dva dvojizbové a na poschodí jeden dvojizbový. Jeden byt na prízemí o väčšej ploche je slabšie udržiavaný a vybavenie v horšom stave. Ústredné kúrenie je funkčné len v časti objektu. Z tohto znaleckého posudku je možné ustáliť, že žalovaní užívajú nehnuteľnosť nad rámec svojich spoluvlastníckych podielov, nakoľko je dom dispozíčne riešený tak, že sú tam tri dvojizbové byty, aj keď s odlišným vybavením. Po zrušení a vrátení veci súdu prvej inštancie sa žalobcovia vyjadrili, pričom uviedli, že technický stav nehnuteľnosti zodpovedá jej veku a nesúhlasia so znaleckým dokazovaním na výšku nájomného a nájomné podľa realitného portálu považujú za správne. Mal za to, že bolo povinnosťou žalobcov preukázať v spore výšku náhrady za užívanie veci v rozsahu nad spoluvlastnícky podiel. Za týmto účelom (preukázanie výšky náhrady) na pojednávaní dňa 24.01.2017 žalobcovia aj navrhli znalecké dokazovanie. Uznesením č.k. 11C/663/2015-122 zo dňa 27.02.2017 súd uložil žalobcom povinnosť zložiť preddavok na trovy spojené s vypracovaním znaleckého posudku, čo žalobcovia neurobili a preddavok na trovy nezložili a sami žiadny dôkaz preukazujúci výšku primeranej náhrady súdu nepredložili. Ale ani po zrušení a vrátení veci na nové konanie žalobcovia dôkazné bremeno neunesli. Uviedol, že žalobcovia, ktorých zaťažovalo dôkazné bremeno preukázať relevantnú výšku náhrady, odmietli zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania, odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie nepochybil, keď nimi navrhovaný dôkaz nevykonal. Žalobcovia, ktorí nesúhlasili so znaleckým dokazovaním, tak musia znášať s tým spojenú procesnú zodpovednosť za neunesenie dôkazného bremena. Znalecké dokazovanie vykonané nebolo, žalobcovia nepredložili súdu žiaden nový dôkaz na preukázanie svojich tvrdení, na preukázanie výšky náhrady za užívanie predmetnej nehnuteľnosti. Sporná zostala naďalej len výška za akú by ju bolo možné prenajať, vzhľadom na jej technický stav, ktorý nezodpovedá stavu v akom sa bežne obdobné nehnuteľnosti v danom mieste a čase prenajímajú. A táto okolnosť v spore nebola preukázaná. Žalobcovia zostali nečinní a súdu žiaden dôkaz nepredložili. Žalobcovia neunesli dôkazné bremeno, nepreukázali primeranú výšku náhrady za užívanie nehnuteľnosti žalovanými nad rámec ich spoluvlastníckeho podielu, a preto žalobu zamietol. O trovách konania rozhodoval podľa ustanovenia § 255 C.s.p.

2. Proti tomuto rozsudku podali žalobcovia v zákonom stanovenej lehote odvolanie, ktorým sa domáhali priznať peňažnú náhradu vo výške predloženej v návrhu rozsudku. Uviedli, že nemajú a nemali umožnené bývanie ani užívanie danej nehnuteľnosti, žalovaní v nej trvalé bývajú a užívajú ju výhradne viac ako 10 rokov, pričom sú finančne dobre situovaní, niekoľko nehnuteľností venovali svojim deťom, pričom žalobkyňa nemá ani na základné potraviny, žalovaní výhradne užívajú dedičstvo, nikdy žalobcovia danú nehnuteľnosť neužívali ani neužívajú, bola volaná aj polícia, nakoľko žalovaní fyzicky napádajú žalobkyňu pri vstupe, táto ju spolu so svojím bratom nemôže nijako užívať, býva v mieste trvalého pobytu v U. R., taktiež žalobca žije viac ako 40 rokov v zahraničí a nemôže prísť na návštevu, žalovaní užívajú výhradne celú nehnuteľnosť. Poukázali na ustálenú súdnu prax, z ktorej vyplýva, že ak spoluvlastníkovi existujúce pomery neumožňujú realizáciu práva podieľať sa na užívaní spoločnej veci v miere zodpovedajúcej jeho podielu, patrí mu za to zodpovedajúca náhrada. Žalobcovia nemôžu spoločnú vec nijako užívať, žalovaní im nechcú vyplatiť ani podiel z danej veci viac ako 10 rokov. Znalecký posudok pre potreby súdu na prenájom nehnuteľností, podľa realitnej kancelárie, ktorý predložili, čo je bežná súdna prax, po porade so súdnou advokátkou, taktiež žiadali zohľadniť finančnú situáciu žalobkyne, nakoľko poberá minimálny dôchodok a ďalšie výdavky sú otázkou je prežitia. Danú vec žiadali preto posúdiť spravodlivo a domáhali sa vydania spravodlivého rozsudku v danej veci. Poukazovali na to, že žalobkyňa má minimálny dôchodok, nemá finančné prostriedky, nemôže užívať dedičstvo, 10 rokov sa súdi o zrušení podielového spoluvlastníctva, nakoľko žalovaní nechcú ani tento podiel vyplatiť. Žalovaní výhradne užívajú danú nehnuteľnosť viac ako 10 rokov a dostali žalobkyňu do ťažkej finančnej situácie, nakoľko žalovaní jej nechcú ani vyplatiť podiel na dedičstve a ešte ona má platiť, čo nie je spravodlivé a v rozpore so základnými ľudskými právami s poukazom na článok 19 ods. 1 a článok 20 ods. 3 Ústavy slovenskej republiky.

3. Žalovaní sa k odvolaniu žalobcov nevyjadrili.

4. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach uplatňovaných odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.) dospel k záveru, že odvolanie žalobcov nie je dôvodné.

5. V preskúmvanej veci sa súd prvej inštancie dôsledne zaoberal posúdením dôvodnosti žaloby; ktorou sa žalobcovia domáhali zaplataenia žalovanej istiny spolu s príslušenstvom titulom peňažnej náhrady za ich vylúčenie z užívania nehnuteľnosti v podielovom spoluvlastníctve. Správne zameral svoje dokazovanie na zisťovanie všetkých podstatných skutočností, ktoré boli významné z hľadiska

hmotnoprávneho posúdenia danej veci, za tým účelom vykonal v dostatočnom rozsahu a zákonom predpísaným spôsobom dokazovanie, zistil z vykonaných dôkazov skutočnosti, ktoré zákonom predpísaným spôsobom z hľadiska právneho posúdenia veci vyhodnotil správne. Na vec aplikujúce ustanovenia Občianskeho zákonníka (§ 137 a § 451) aj správne vyložil a svoje závery, pre ktoré žalobe nevyhovelo; z dôvodu neunesenia dôkazného bremena žalobcami vo vzťahu k výške požadovanej náhrady z titulu bezdôvodného obohatenia, aj náležite v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi z § 220 ods. 2 C.s.p. odôvodnil. Odvolanie žalobcov nie je; z hľadiska nimi uplatňovaných odvolacích dôvodov a ich obsahového vymedzenia; spôsobilé spochybníť správnosť záverov súdu prvej inštancie. V odvolacom konaní žalobcami neboli uplatnené novoty (§ 366 C.s.p.; nové rozhodujúce skutkové tvrdenia a dôkazy ako prostriedky procesného útoku), ktoré by boli spôsobilé privodiť zmenu skutkového stavu ustáleného súdom prvej inštancie alebo spochybníť správnosť právnych záverov, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie.

6. Súd prvej inštancie správne vychádzal z právneho názoru, že ak užíva spoluvlastník bez právneho dôvodu (bez rozhodnutia väčšiny spoluvlastníkov alebo bez dohody spoluvlastníkov alebo bez rozhodnutia súdu) spoločnú vec nad rámec svojho spoluvlastníckeho podielu, je povinný vydať to, o čo sa takýmto užívaním obohatil, ostatným spoluvlastníkom podľa pravidiel o vydaní bezdôvodného obohatenia. V danej veci bola sporná len výška, za akú by bolo možné spornú nehnuteľnosť prenajať, vzhľadom na jej technický stav, ktorý nezodpovedal stavu v akom sa bežne obdobné nehnuteľnosti v danom mieste a čase prenajímajú. V posudzovanej veci súd prvej inštancie náležite posúdil a uplatnil zodpovednosť strán za splnenie si procesnej povinnosti preukázať svoje tvrdenia a jeho právny záver o neunesení dôkazného bremena žalobcami vo vzťahu k preukázaniu výšky uplatňovaného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia je správny. Žalobcovia aj po zrušení v poradí prvého rozsudku súdu prvej inštancie zostali v konaní pasívni, nenavrhli vykonať žiadne dokazovanie na objektivizovanie peňažnej náhrady zodpovedajúcej stavu spornej nehnuteľnosti. Odvolací súd tak zotrúva na svojich záveroch už skôr v danej veci vyslovených, že pokiaľ žalovaní preukázali, že sporná nehnuteľnosť nezodpovedá takému technickému stavu, v akom sú ponúkané obdobné nehnuteľnosti realitnými kancelármi na prenájom za sumu 600- 700 eur mesačne, tak potom žalobcami požadovaná výška bezdôvodného obohatenia 700 eur mesačne, ktorá nezodpovedá technickému stavu spornej nehnuteľnosti; pretože je v nej čiastočne rekonštruované len podkrovie a ústredné kúrenie je funkčné len v časti objektu; nemôže obstáť. Súd prvej inštancie opakovane v priebehu konania poukazoval na to, že za spornú považuje výšku požadovanej náhrady vzhľadom na špecifiká spornej nehnuteľnosti oproti tým, z ktorých vychádzali žalobcovia pri ustálení výšky svojho nároku v podanej žalobe. Odvolací súd sa stotožňuje so súdom prvej inštancie aj v tom, že v danom prípade nebolo možné stanoviť výšku náhrady bez odborného posúdenia skutočného stavu spornej nehnuteľnosti, a správne postupoval súd prvej inštancie, keď usmernil strany k potrebe vykonania znaleckého dokazovania. Pokiaľ žalobcovia, ktorých zaťažovalo dôkazné bremeno preukázať relevantnú výšku náhrady, odmietli zložiť predavok na trovy znaleckého dokazovania, súd prvej inštancie nepochybil, pokiaľ nimi navrhovaný dôkaz nevykonali, a žalobcovia tak musia znášať s tým spojenú procesnú zodpovednosť za neunesenie dôkazného bremena. Na preukázanie výšky peňažnej náhrady nepostačovali žalobcami predložené ponuky realitných kancelárií za takej dôkaznej situácie, keď žalovaní náležite podložili svoje tvrdenie, že sporná nehnuteľnosť nie je obdobná nehnuteľnostiam, ktoré sa v danej lokalite realitnými kancelármi prenajímajú za 700 eur mesačne.

7. Podstata kontradiktórnosti sporového konania spočíva v tom, že strany musia dostať reálnu možnosť využiť svoje procesné práva predložiť argumenty a reagovať na protiargumenty protistrany; a zásada rovnosti, resp. princíp rovnosti zbraní, má v kontradiktórnom spore garantovať strane, aby jej bola poskytnutá rozumná možnosť obhajovať sa za podmienok, ktoré ju podstatne neznevýhodňujú vo vzťahu k protistrane. Súd prvej inštancie postupoval v súlade so zásadou kontradiktórnosti konania a neporušil ani rovnosť strán, keď žalobcom poskytol náležitý priestor v konaní navrhnúť a predložiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení a vyjadriť sa k dôkazom predkladaných protistranou. Porušenie zásady kontradiktórnosti nemožno vyvodiť zo skutočnosti, že súd prvej inštancie na dôkazy predložené žalobcami neprihliadol, pretože ich nepovažoval za dostatočné na preukázanie nimi tvrdých skutočností. Postup súdu prvej inštancie, na základe ktorého došiel ku konečnému verdiktu, zodpovedá kontradiktórnosti sporového konania, v rámci ktorého bolo za rovnakých procesných podmienok stranám sporu umožnené uplatniť svoj vplyv na konečné meritórne rozhodnutie súdu realizáciou ich procesných práv navrhovať dôkazy na preukázanie svojich tvrdení a vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom a nadväzne na uvedenú zásadu konajúci súd zákonným spôsobom vyhodnotil procesnú aktivitu oboch sporových strán a túto následne náležite premietol do svojich záverov, na ktorých založil svoje rozhodnutie. Z práva na spravodlivý súdny proces pre žalobcov nevyplýva právo na to,

aby sa všeobecný súd stotožnil s ich právnymi názormi a predstavami, akceptoval relevantnosť nimi predkladaných dôkazov a námietok, preberal podstatu ich argumentácie a rozhodol v súlade s ich vôľou a požiadavkami.

8. Odvolací súd tak nepovažoval námietky žalobcov uvádzané v odvolaní za dôvodné a za stavu, keď súd prvej inštancie na základe dostatočne zisteného skutkového stavu a riadne vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a správne vec posúdil aj po právnej stránke, žalobcami uplatnené odvolacie dôvody nemohli obstať. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 12 C.s.p.).

9. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. Žalovaným, ktorí mali v odvolacom konaní úspech v celom rozsahu, náhradu trov odvolacieho nepriznal, pretože podľa obsahu spisu žalovaným 1, 2/ a 3/ žiadne trovy nevznikli, je preto v súlade s čl. 17 základných princípov Civilného sporového poriadku, zakotvujúcim procesnú ekonómiu, rozhodnúť priamo tak, že sa im náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. februára 2018 sp.zn. 7Cdo 14/2018 uverejnené pod R 72/2018 v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 8/2018).

10. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou

na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).